

[Riishøj]

dog et center for udviklingsforskning. Vi skal ikke lave et nyt center og alle mulige ting her, men vi har trods alt så megen viden rundt omkring, at man egentlig godt kunne lave en uafhængig instans med deltagelse af de bestående institutioner, og jeg synes, vi skal arbejde frem imod at finde nogle modeller for det.

Jeg vil egentlig ikke stå her og sige som miljøministeren, at alt er vellykket. Hvis jeg skal kunne sige det, vil jeg egentlig godt have en evaluering og nogle rapporter, for når man spørger rundt omkring, får man forskellige svar. Der er en velvillig indstilling til Danmark, ingen kritiserer Danmark, men det er jo stadig væk sådan, at det er svært at se nogle synlige resultater. Der er ikke nogen egentlige investeringsprojekter, der er masser af forundersøgelser og gode ord og skåltaler, men vi mangler altså de synlige resultater, f.eks. nogle rensningsanlæg eller andre af alle de ting, som vi har efterlyst her i debatten.

Med disse bemærkninger ser jeg frem til, at vi også får et samarbejde om opfølgningen af dagsordenen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 12 af Lotte Henriksen (S), Ahlmann-Ohlsen (KF), Charlotte Antonsen (V), Riishøj (SF), Peter Duetoft (CD), Lone Dybkjær (RV) og Ole M. Nielsen (KRF) (se foran) vedtoges med 99 stemmer (S, KF, V, SF, CD, RV og KRF) mod 8 (FP).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 55:

Forslag til lov om ændring af lov om økonomisk samordning.

Af Jes Lunde (SF) m.fl.

(Fremsat 2/11 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg sagde før, at samtalerne rundt om i salen skal dæmpes; det mente jeg faktisk.

Forhandling

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg vil gerne indledningsvis markere en positiv holdning til SF's forslag, især tankerne om, at økologiske hensyn og synspunkter også skal fremmes i Det Økonomiske Råds arbejde. Det er vigtigt, at de langsigtede vækst- og udviklingsperspektiver og samspillet mellem økonomi og naturressourcer i højere grad opfattes i sammenhæng, og Det Økonomiske Råd har jo også allerede i de seneste rapporter taget miljøspørgsmål op.

Det er klart, at det aldrig kan være ligegyldigt, om den økonomiske politik be- eller aflaster miljøet. Det er mit indtryk fra debatten, både her i Danmark og i udlandet, at der er et stort behov og en stigende erkendelse af et behov for, at økonomer og miljøfolk taler sammen og arbejder sammen. Jeg er overbevist om, at miljøfolk vil opdage, at der også blandt økonomer er en stigende erkendelse af miljøproblemernes omfang og en stor interesse for, hvorledes vi kan angribe miljøproblemerne bedst, og ingen kan lukke øjnene for, at bekæmpelse af miljøproblemer har betydelige økonomiske aspekter, som nødvendigvis må indgå, hvis man vil anlægge realistiske vurderinger af vores muligheder.

Økonomerne vil blive nødt til at have en tættere kontakt til den miljømæssige sagkundskab, når de skal arbejde med disse problemstillinger. Nogle vil måske finde det lidt fremmedartet, men det bliver det jo ikke mindre interessant af.

Men – for der er jo også et men – som i alle andre sammenhænge er det også på dette område lettere at stille spørgsmål end at give kvalificerede svar, og jeg vil gerne understrege, at det er helt afgørende for troværdigheden af Det Økonomiske Råds arbejde, at det foregår på et fagligt højt kvalificeret niveau. Vi ved fra det arbejde, der allerede foregår f.eks. i Danmarks Statistik i forbindelse med regeringens initiativ til at få det, vi kalder et grønt nationalt regnskab, og vi ved fra det arbejde, der foregår i Danmarks Miljøundersøgelser om de her ting, at vores viden om de her sammenhænge stadig er begrænset.

Vi ved også, at der internationalt arbejdes på at udvikle metoder og modeller, der inddrager miljøforhold og konsekvenser for naturens

[Økonomiministeren]

ressourcer i økonomiske analyser. Derfor vil jeg gerne understrege, at det er vigtigt, når vi behandler de her spørgsmål, at forventningerne ikke skrues op, for de kan blive meget vanskelige at indfri inden for en kort tidshorisont.

Den udformning, SF's forslag har, er ikke realistisk på nuværende tidspunkt. Jeg tror godt, at vi kan finde en løsning, hvor Det Økonomiske Råd inddrager samspillet mellem økonomi og naturens ressourcer på et fagligt højt kvalificeret niveau, og det mener jeg at vi må kunne diskutere i udvalget, som skal behandle SF's forslag.

Ilse Hansen (S):

Jeg vil starte med at sige, at vi i Socialdemokratiet støtter SF's idé om, at de økologiske hensyn skal fremmes.

Forslaget fra SF sætter endnu en gang fokus på vores naturressourcer og på vores miljø, og det er helt fint. Vi kan ikke tit nok blive erindret om, at vi skal tage økologiske hensyn. Derfor er det også godt, at regeringen har de miljømæssige hensyn centralt placeret i »En ny kurs«. I »En ny kurs« fastslås det bl.a., at beslutningsgrundlaget for de statistiske modeller skal udbygges således, at de miljømæssige konsekvenser fremgår.

Vi er af den opfattelse, at den afgørende og bedste udvikling foregår i de respektive ministerier, og at det allerede er således, at der foretages en beskrivelse af de miljømæssige konsekvenser og alle relevante initiativer, som regeringen tager, i form af forslag, der skal fremmes her i Folketinget, redegørelser, investeringsprogrammer og lignende.

Det er i den forbindelse vigtigt, at hele debatten og alle miljøkonsekvenserne foregår som en integreret del af den enkelte medarbejders opgaver i forbindelse med konsekvensvurderingen af de forskellige lovforslag, således at det ikke kun er enkeltmedarbejderes opgave at kigge på de økologiske konsekvenser.

Derfor er jeg også enig med økonomiministeren, når hun siger, at miljøfolk og økonomer allerede i dag taler sammen. Det har vi også set i de seneste rådsrapporter, hvor de har medtaget miljømæssige aspekter. F.eks. er der i rådsrapporten fra maj 1993 et afsnit om de samfundsøkonomiske beregninger af den danske CO₂-målsætning. Det vil sige, at Det Økonomiske Råd, uden at det ifølge den nugældende

lov skal, har taget selvstændige initiativer til at se på miljøet og se på resourceforbruget. Det er også i god overensstemmelse med regeringens mål.

Det er en løbende proces, som vi selvfølgelig skal skubbe på. På den baggrund ser jeg SF's forslag som meget velment. Det stimulerer debatten om en rigtig udvikling, og det er også med til at fastholde debatten om de økologiske regnskaber.

Det Økonomiske Råd er et uafhængigt organ, og jeg mener, at vi skal holde fast i, at de økonomiske analyser skal være det bærende element i rådets arbejde. Det betyder dog ikke, at det økologiske aspekt ikke skal med ind i arbejdet.

Jeg kan sige til SF, at vi under udvalgsbehandlingen vil se positivt på en ændring af rådets muligheder for at få et samspil mellem de økologiske og økonomiske aspekter.

Svend Heiselberg (V):

Tak til De Konservative for, at de tillod, at jeg kom til først.

Der er ingen tvivl om, at SF mener det godt med sit lovforslag. Alene det, at de i bemærkningerne citerer den amerikanske vicepræsident, Al Gore, viser jo styrken bag ved intentionen.

Men nu tvivler jeg på, at Al Gore er klar over, hvor mange råd, kommissioner og udvalg lille Danmark har nedsat. Jeg kan jo bruge et nærliggende eksempel: EF-rådet med cirka 170 medlemmer skal diskutere og give råd om EF til Danmark.

I Danmark har vi opbygget et samfund, hvor vi styrter rundt imellem hinanden med store mapper i hånden og ser betydningsfulde ud. Efterhånden hylder vi alle det princip, at når vi ikke ved, hvad der skal ske, så må vi hellere nedsætte en ny komité. Hvem har glæde af det? Ja, SAS har vel. Det ser vi jo, hver gang vi rejser.

Men al ære og respekt for nationaløkonomer og økologisk kyndige, hvem det så end er. Fordelen ved dem er, at de er så forskellige, at man altid kan støtte sig til en eller anden nationaløkonom.

Det er vel allerede fremgået af det, jeg har sagt, at lille Danmark ikke har brug for flere filosofiske råd. Jeg synes i stedet for, at regeringen, Folketinget, organisationerne skulle bortsanere noget af det, vi har siddende.

[Svend Høiselberg]

Det er en bekostelig affære med alle de mennesker, der har fået deres levebrød i råd og kommissioner og organisationer. Venstre afviser lovforslaget.

Jens Jørgensen (KF):

Da vores ordfører, fru Anne Birgitte Lundholt, ikke kan være til stede, skal jeg på Det Konservative Folkepartis vegne sige, hvad vores stilling er til lovforslaget.

At miljøspørgsmål må og skal indtage en central rolle i dagens politiske beslutningsproces, er Det Konservative Folkeparti ikke uenig med SF i. Det er faktisk vores opfattelse, at det også er tilfældet i dag.

Det Konservative Folkeparti har gennem mange års praktisk politisk arbejde vist, at vi tager miljøspørgsmålene alvorligt. Det Konservative Folkeparti mener også, at det er en naturlig ting, at vi inddrager miljøspørgsmål i debatten om beslutninger her på Christiansborg.

SF foreslår nu, at der i Det Økonomiske Råd udnævnes personer med en speciel økologisk viden, hvad det så end er i denne sammenhæng.

Det må vi se på: hvilke opgaver netop Det Økonomiske Råd har. Det er at se bredt på de økonomiske konsekvenser af forslag og den førte politik samt af den udvikling, der sker omkring os.

Der er mange faktorer, der indgår, når der skal drages økonomiske konsekvenser. En af disse faktorer er miljø, andre faktorer er socialpolitik, infrastruktur, beskæftigelse, og der er meget mere.

Meningen med Det Økonomiske Råd og dets medlemmer er netop, at der er tale om generalister udi det økonomiske. Derfor ville det ikke være hensigtsmæssigt, om en enkelt faktor fik selvstændig repræsentation.

Selvfølgelig skal rådet også tage hensyn til det økologiske aspekt, men hvis rådet skal fungere, må der kræves størst mulig neutralitet.

Så selv om vi principielt er enige med SF i, at det økologiske aspekt naturligvis er vigtigt i dagens Danmark, kan vi ikke støtte det konkrete forslag.

Annette Just (FP):

Om der er tale om råd, kommissioner eller udvalg, så er SF altid ekspert i at finde en god undskyldning for at nedsætte et nyt.

Her har vi så endnu et. Nu skal man have et økonomisk interesseret økologisk udvalg.

Ja, det er jo det, der står. Man vil gerne have en samordning af de forskellige økonomiske og økologiske hensyn, så SF behøver såmænd ikke se så undrende ud.

Men et økonomisk-økologisk udvalg kan Fremskridtspartiet heller ikke gå ind for. Til gengæld kunne vi gå ind for det, hvis man kom med et reelt og konstruktivt forslag om at opløse mindst ni tiendedele af alle de udvalg, vi har.

Jørgen Estrup (RV):

Da Det Økonomiske Råd blev født for ca. 30 år siden, var det i høj grad et radikalt barn, og det faderskab er vi ikke kede af at vedkende os også i dag.

Vi synes faktisk, Det Økonomiske Råd både har udfyldt en vigtig opgave, og at det skal blive ved med at udfylde en vigtig opgave.

Derfor vil jeg godt starte med at understrege, at fra radikal side ønsker vi fortsat at bevare et egentligt økonomisk råd, som har økonomien i centrum.

Men vi ønsker selvfølgelig også, at Det Økonomiske Råd skal tilpasse sig de krav, som samfundsudviklingen stiller, og derfor er mit næste budskab, at vi har stor forståelse for det, SF siger med sit forslag: Der er behov, og det er et behov, som Det Økonomiske Råd allerede har indset, for at kombinere økonomiske ræsonnementer og hensyn til miljøet.

En af de måske mest nærliggende betragtninger er jo, at hvis man vil forene økonomisk vækst og bæredygtig udvikling, er man nødt til at indbygge miljøhensyn helt centralt i ræsonnementerne.

Det var allerbedst, hvis vi kunne gøre det med prismekanismen, sådan at vi, hver gang vi foretog en handling – hvad enten det måtte være som private forbrugere eller som virksomheder, eller det måtte være efter en samfundsmæssig betragtning, når det er Folketinget eller regeringen, der handler – indregnede de fulde omkostninger. På den måde ville vi være sikker på, at vi også tog hensyn til miljøet i det omfang, det var nødvendigt.

Den slags betragtninger mener jeg selvfølgelig at Det Økonomiske Råd i allerhøjeste grad skal tage højde for, og derfor synes jeg, at man bør overveje en måde, hvorpå man kan styrke

[Jørgen Estrup]

ekspertisen i Det Økonomiske Råd og dets formandskab, men dog stadig væk sådan, at man bevarer det som et økonomisk råd.

Derfor hilser vi SF's forslag velkommen, men mener jo også nok, at det trænger til visse modifikationer, for det går nok længere, end rimeligt er.

Ole M. Nielsen (KRF):

Intentionerne i dette lovforslag er udmærkede. Vi er også i Kristeligt Folkeparti meget optaget af en økonomisk-økologisk bæredygtig samfundsudvikling. Vi vil meget gerne deltage i en stadig debat om det vigtige emne og tror da også, at forståelsen her i landet er stigende for, at økonomisk vækst ikke er midlet mod alt ondt, men tværtimod er ødelæggende for vores og vore børns fremtid, hvis ikke vi lærer at ændre udviklingen fra kvantitativ til kvalitativ retning.

Vi tror bare ikke, at den konstruktion, der ligger i dette forslag, er den rigtige. Nationaløkonomer er meget sjældent økologisk kyndige. Der findes sikkert en enkelt eller et par undtagelser i SF – det skal jeg ikke afskrive muligheden for – men selv om man skulle kunne finde tre, der er kvalificeret til at stå i spidsen for det råd her, mener jeg faktisk ikke, at der vil være meget held ved at samarbejde med den samling repræsentanter for de sædvanlige interesseorganisationer, der er foreskrevet her.

Jeg mener, at vi trænger til en fortsat debat om det vigtige emne i vores samfund, en debat, som vi ønsker at mange kan deltage i. Så tror jeg i øvrigt ikke så meget på, at politikerne skal have de færdige løsninger serveret af et økonomisk-økologisk råd. Jeg tror, at det er politikeres besværlige opgave at tage stilling til de informationer, vi får fra henholdsvis økonomer og økologer, og så udmønte dem på baggrund af de holdninger, vi har.

Jes Lunde (SF):

Jeg vil gerne starte med at takke for den positive modtagelse af forslaget hos ministeren og regeringspartiernes ordførere. Det er godt, at vi er enige om, at der er behov for at få integreret den økologiske tankegang i Det Økonomiske Råds arbejde.

Sådan som jeg har lavet forslaget, fremgår det også, at det stadig væk er et økonomisk råd, som hr. Jørgen Estrup efterspurte. Man

kunne forestille sig, at man ville lave et parallelt økologisk råd, og at man ville sige, at det var noget, der skulle foregå et andet sted, men jeg synes egentlig, at den rigtige løsning på det her er at få det integreret, sådan at det sammentænkes.

Dér forstod jeg på Det Konservative Folkeparti, at de havde den grundholdning, at økonomer tog sig af alt. Det er meget smigrende, jeg er selv cand.oecon., så jeg indkasserer da gerne på standens vegne, at vi kan alt og holder øje med alt.

Men det er ikke det, fortiden tyder på i Danmark. Meget tyder på, at vi har valgt nogle former for økonomisk politik, hvor vi har tænkt for kortsigtet, og hvor vi ikke har taget os af miljøproblemerne, hvortil kommer, at vi har forurennet grunde med kemikalier, sådan at vi nu står med en regning på 20 mia. kr. for at rense dem op. Det er ikke blevet trukket fra i noget bruttonationalprodukt på noget tidspunkt. Det, at vi forbruger af nogle begrænsede ressourcer, går heller ikke fra, når vi gør op, hvordan det står til med væksten osv.

Eksempel på eksempel kan vise, at miljøet ikke har været inddraget ordentligt i de økonomisk-politiske beslutninger, der er truffet hidtil her i landet. Det er på tide, at de bliver det. Det er på tide, at man holder op med at foreslå former for økonomisk politik, der baserer sig på politiske løsninger, der øger vores miljøproblemer, for det er der ikke plads til.

Partiet Venstre var meget imponeret af, at vi kunne tage den amerikanske vicepræsident, Al Gore, til indtægt for vores politik. Jeg vil gerne sige, at det er såmænd ikke så svært. Den amerikanske vicepræsident er et overordentlig fornuftigt menneske. Jeg kan anbefale alle at læse hans bog »Jorden i balance«, som er et meget godt indlæg i den økonomisk-politiske debat, som verden står i i øjeblikket. Han påviser på det ene punkt efter det andet, hvordan vi er ved at ødelægge vores eget miljømæssige grundlag med den form for økonomisk politik, vi fører – og ikke kun den, vi har ført, men også den, der er planer om at føre i fremtiden.

Det er desværre stadig væk sådan, at masser af de diskussioner, der foregår om økonomisk politik, baserer sig på, at de miljømæssige problemer løser sig nok. Men sådan er det bare ikke. De miljømæssige problemer løses kun, hvis vi beslutter aldeles konsekvent at tage fat

[Jes Lunde]

på dem, og dér er det, at Al Gore har givet et meget godt billede på det: De udfordringer, vores civilisation står over for, hvis vi skal klare os miljømæssigt, er i virkeligheden lige så store som dem, vi havde i Anden Verdenskrig. Vores civilisation er akkurat lige så truet nu af undergang, som den var dengang, og der er brug for den samme beslutsomhed og den samme kolossale indsats i fællesskab for at løse problemerne, hvis vi skal komme over de her miljømæssige opgaver, som vi står over for. Derfor er det vigtigt jo før jo bedre at få det miljømæssige helt integreret i den økonomiske politik, både i diskussionerne her i salen, i de lovforslag, der kommer frem, og i de råd, vi får fra Det Økonomiske Råd.

Jeg er glad for, at et flertal her i Folketinget er enig med SF i de holdninger. Så må vi finde ud af, hvordan vi gør det praktisk bedst muligt. Vi har med vores lovforslag vist nogle knapper, der kan skrues på for at få Det Økonomiske Råd til at fungere godt i økologisk henseende. Vi er meget åbne over for at diskutere, om det er nogle af knapperne, der sidder lidt ved siden af, vi skal skrue på, eller om vi skal skrue op eller ned på nogle af dem, vi har peget på. Vi er helt fordomsfrie, vi glæder os til udvalgsarbejdet og glæder os til, at vi kan få det her lovforslag gennemført med forskellige modifikationer i løbet af en meget begrænset tid. Tak for det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Politisk-Økonomiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 74:

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Tilskud til bortskaffelse af spildolie).

Af miljøministeren (Svend Auken).
(Fremsat 18/11 93).

Forhandling

Helen Beim (S):

Den første maj i år skete der det, at afgiftslovene blev ændret, så der kom afgift på spildolie. Og det var nu ikke så godt, for så skete der det, at den spildolie, som bliver brugt til fjernvarme i fjernvarmeværkerne, blev pålagt en afgift, og derved kunne man risikere, at spildolien ikke, som vi har kendt det hidtil, blev bortskaffet på en god og miljømæssigt rigtig måde. Vi kunne risikere, at den måske kom uden om miljøkredsløbet.

Derfor hilser vi i Socialdemokratiet denne lovændring velkommen. Vi støtter lovændringen, fordi vi naturligvis er interesseret i, at spildolie, som opstår her i landet, fortsat kan afleveres på fjernvarmeværker, og at den bliver korrekt bortskaffet, således at miljøhensynet er allerøverst.

Vi går ind for lovforslaget.

Jens Jørgensen (KF):

Spildolie er egentlig noget skidt. Det er en slags affaldsprodukt, kan man sige, men der er det forunderlige ved spildolien, at den har en eller anden form for brændelsværdi samtidig. Derfor har man – man kan sige med en vis succes – i adskillige år brændt denne spildolie op i fjernvarmeværkerne.

Forudsætningen for den proces har været, at der var økonomi i det, at det med andre ord kunne betale sig, f.eks. for private firmaer, at indsamle olien, bringe den videre og sælge den. Det er gået godt, men det gør det så bare ikke længere.

På grund af et regelsæt andre steder fra fik vi det den 1. maj 1993, som Socialdemokratiets ordfører nævnte det indledningsvis i sin tale, sådan, at vi måtte til at opkræve en olieafgift på ca. 2.000 kr. pr. t. Det har medført en ganske betydelig risiko for, at det særdeles fint fungerende indsamlingssystem, som vi har haft, og som har medført, at meget tæt op til 100 pct. af al spildolie blev indsamlet og afbrændt, nu er ved at smuldre.

Den tidligere regering forsøgte sig med at lave et refusionssystem, men det strandede på nogle EF-regler. Nu kommer miljøministeren